

soudu, zahájené zmíněným nálezem, důsledně vyplývající — požadavek, aby počet členů zákonodárního sboru byl zmenšen. K tomu dlužno dodati, že ve veřejnosti se zpravidla přeceňuje vliv určité formy státní aneb určitého politického směru na veřejný život země. Jeden příklad ze současné doby: třebaže politický směr orientovaný dle italského fašismu se u nás neujal, přece soudobý politický režim vládnoucí v Československu, máje usnadněnou úlohu v úrovni parlamentu samého, přivedl parlament takřka na stejný stupeň bezvýznamnosti jako italský fašismus. Rozdíl je pouze v tom, že u nás bylo použito method méně radikálních než v Itálii: stačilo k tomu — kromě jiného — několik nálezů volebního soudu.

Stať »Poměr zákona k nařízení« řeší úvahami politickými otázku právní. Autor se též nesprávně domnívá, že náš právní řád nezná povinnosti soudů zkoumati platnost nařízení. D o s l o v § 102 ústavní listiny (»Soudcové mají právo, řešice určitou právní věc, zkoumati platnost nařízení . . .«) by arcit mohl sváděti k výkladu, že tu jde jen o oprávnění soudů, jest však i v judikatuře nejvyššího správního soudu vysloven náhled, že v pravdě tu jde o povinnost soudů. Pravdou jest též, poznamenává-li autor, že soudy této své funkce nevykonávají.

R. Petržíla.

D E N Í K.

O reformě porot bylo u nás v poslední době mnoho uvažováno. Též oba nedávné právnické sjezdy, druhý sjezd československých právníků i sjezd československých advokátů, dotkly se této časové otázky, ač s vlastním předmětem jednání souvisela jen nepřímo. V tisku ozývaly se též hlasy, které žádaly úplné odstranění porot. Zdá se, že tyto snahy, jimž poskytly půdu četné vadné výroky porot, přece nemají valné naděje na úspěch. Nelze je smířiti s účastí občanstva na státní správě, která se uplatňuje stále širší měrou v moderním zákonodárství. Není dobře možno rušiti poroty, jestliže se současně doporučuje, aby občanstvo bylo zastoupeno v soudech mládeže a aby kontrolovalo výkon trestu (československá osnova o trestním soudnictví nad mládeží a osnova trestního zák.). Že veřejné mínění je nakloněno spíše reformě než zrušení porot, ukázala též nedávná anketa týdeníku »Přítomnost«, která vyzněla převážnou většinou projevů pro instituci porot. Pro zají-

mavost uvádíme přehled některých z nich. Dr. Bouček přidržuje se zejména anglického vzoru, vyslovuje se pro poroty, ale žádá jejich reformu v tom směru, aby byl vydán přísný zákaz sugestivních zpráv novinářských, aby bylo odstraněno právo odmítnouti porotce, aby předseda směl po poradě se senátem poukázat porotce, aby k některé otázce odpověděli záporně, aby otázky dosud jednotné byly děleny, aby porotcové směli obžalovaného doporučiti milosti presidentově. Dr. Emerich Polák spatřuje nedostatky porot ne tak v ustanoveních právních jako v nedbalém výběru porotců. Soudí, že i s našimi porotami bylo by možno dosáhnouti lepších výsledků, kdyby za porotce byly voleny jen osoby opravdu počestné, poctivé, rozumné a charakterní. Ani dr. Jaroslav Stránský nevidí příčinu nezdaru porotního soudnictví v právních zařízeních, ale v osobách, které je uskutečňují. Soudí, že k způsobilosti pro úřad porotce patří také způsobilost mravní, poněvadž k pravdivému výroku o vině nestačí poznání pravdy, jest třeba též vůle k pravdě. »Máme-li špatné porotce, nemáme o nic lepší poslance a voliče. Porota není jediná demokratická instituce, do které musíme teprve dorůstat. To není důvod ke zrušení parlamentarismu ani porot. Naše porota není útvar přežilý, nýbrž nehotový. Je příliš mladá, ne příliš stará. Její vývoj lze podporovat vhodnými reformami.«

Francouzským zákonem o společnostech s ručením omezeným (loi tendant à instituer des sociétés à responsabilité limitée) ze 7. března 1925 byl učiněn další závažný krok k unifikaci obchodního práva na půdě republiky francouzské (srv. letošní »Právník« str. 200). Nový zákon byl vyvolán hospodářskou potřebou, která byla pocítována zejména na území již dříve francouzském, kde nebylo společností s r. o. Tato potřeba stala se ještě naléhavější připojením Alsasko-Lotrinska, kde platilo zákonodárství německé. Francouzský zákon liší se v mnohém od jiných zákonů toho druhu. Smlouvu společenskou možno uzavřítí soukromým zápisem. Před zřízením společnosti musí býti splaceny veškeré vklady. Zřízení podílu musí býti schváleno většinou společníků, kteří disponují alespoň třemi čtvrtinami základního kapitálu.

Právní obzor (duben—červen 1925) přináší začátek obširné práce dr. Jaroslava Horáka, jenž k podnětu dra Cibulky v Právníku 1924 str. 490 (»Zbytnost držby«) uvažuje o »Problému držby v moderním zákonodárství se zřetelem na právo československé«. Škoda,